

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΥ.8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Ι		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (4).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Διά ζώσης (Ποσοστό) Εξ αποστάσεως σύγχρονα (Ποσοστό) Εξ αποστάσεως ασύγχρονα (Ποσοστό) (Σε περίπτωση σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δηλώνεται η χρονική διάρκεια της εβδομαδιαίας διδασκαλίας σε λεπτά)</i>	ΔΙΑ ΖΩΣΗΣ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα έχουν αποκτήσει τις παρακάτω γνώσεις / ικανότητες / δεξιότητες:

Γνώσεις

- Κατανόηση των οντολογικών, επιστημολογικών και ηθικών ζητημάτων που προκύπτουν από τον σχεδιασμό, τη δημιουργία και τη χρήση τεχνολογιών.
- Εννοιολογικά εργαλεία για την κατανόηση του τεχνολογικού φαινομένου.
- Κατανόηση των διαφορετικών σύγχρονων προσεγγίσεων του τεχνολογικού φαινομένου.

Δεξιότητες

- Ανάλυση φιλοσοφικών προσεγγίσεων του τεχνολογικού φαινομένου.
- Σύγκριση διαφορετικών προσεγγίσεων του τεχνολογικού φαινομένου.
- Κριτική αξιολόγηση διαφορετικών προσεγγίσεων και επιχειρημάτων του πεδίου της φιλοσοφίας της τεχνολογίας.

Ικανότητες

- Σύνδεση των τεχνολογιών με το ιστορικό, κοινωνικό, και πολιτικό πλαίσιο εντός του οποίου σχεδιάζονται, δημιουργούνται και χρησιμοποιούνται οι τεχνολογίες αυτές.
- Άσκηση κριτικής σκέψης σε ζητήματα τεχνολογίας.
- Κατανόηση της σχέσης τεχνολογίας και καθημερινής ζωής.
- Διατύπωση έγκυρων φιλοσοφικών επιχειρημάτων και τεκμηριωμένων φιλοσοφικών κρίσεων αναφορικά με ζητήματα τεχνολογίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στη φιλοσοφική εξέταση της τεχνολογίας. Συγκεκριμένα, εξετάζονται οι δυνατότητες ύπαρξης, κατανόησης, και ερμηνείας του τεχνολογικού φαινομένου, και διερευνώνται οι οντολογικές, επιστημολογικές και ηθικές διαστάσεις του. Το μάθημα αποσκοπεί στη διερεύνηση τεσσάρων θεμελιωδών, αλληλένδετων ερωτημάτων. Το πρώτο ερώτημα αφορά τη σχέση κόσμου και τεχνολογίας: σε ποιο βαθμό η αντίληψη και κατανόηση του κόσμου διαμεσολαβείται από την τεχνολογία, και σε ποιο βαθμό η διαμεσολάβηση αυτή είναι συγκροτητική της ίδιας την αντίληψης και κατανόησης του κόσμου; Το δεύτερο ερώτημα αφορά την εξέλιξη της τεχνολογίας: η τεχνολογία εξελίσσεται αυτόνομα, βάσει μιας εσωτερικής λογικής, ή ο σχεδιασμός μιας τεχνολογικής διάταξης συγκροτείται από τις ιστορικά προσδιορισμένες κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες εντός των οποίων αυτός λαμβάνει χώρα; Το τρίτο ερώτημα αφορά τη σχέση μεταξύ τεχνολογίας και κοινωνίας: οι τεχνολογικές εξελίξεις καθορίζουν τη διαμόρφωση της κοινωνίας ή οι κοινωνικές συνθήκες διαμορφώνουν τη σύλληψη, τον σχεδιασμό και τη χρήση μιας τεχνολογίας; Ή μήπως η τεχνολογία και η κοινωνία βρίσκονται σε σχέσεις αμοιβαίας και συνεχούς συνδιαμόρφωσης; Το τέταρτο ερώτημα αφορά την ηθική ουδετερότητα της τεχνολογίας: η ηθική αξία ή απαξία μιας τεχνολογικής διάταξης εξαρτάται από τη χρήση της ή από την εγγενή συγκρότησή της;

Αναλυτικότερα, θα συζητήσουμε την ανάδυση της σύγχρονης φιλοσοφίας της τεχνολογίας ως αυτόνομου φιλοσοφικού κλάδου, όπως αυτή διαμορφώθηκε μέσα από τις ενοράσεις της μετακουινιανής (post-Kuhnian) φιλοσοφίας της επιστήμης και της ιστορίας της τεχνολογίας. Στο πλαίσιο αυτό θα συζητήσουμε βασικές εννοιολογικές διακρίσεις της αναλυτικής φιλοσοφίας, και θα εξετάσουμε κατασκευασιοκρατικές προσεγγίσεις, σύμφωνα με τις οποίες κοινωνικές παράμετροι εμφανίζονται ως καθοριστικές στην υιοθέτηση επιστημονικών θεωριών και στο σχεδιασμό συγκεκριμένων τεχνολογιών. Θα συζητήσουμε την παρουσία αντίστοιχων φιλοσοφικών ενοράσεων στην ηπειρωτική φιλοσοφική παράδοση εξετάζοντας την (πρώιμη και ύστερη) σκέψη του M. Heidegger, και την πρόσληψη και αξιοποίησή της από σύγχρονους στοχαστές. Θα εξετάσουμε την κριτική στη μεταφυσική διάκριση μεταξύ υποκειμένου και αντικειμένου από ανθρωπολογικές και σημειωτικές προσεγγίσεις της τεχνολογίας, και θα συζητήσουμε τα θέματα της συγκροτητικής διαμεσολάβησης της τεχνολογίας στη σύλληψη του κόσμου, και της διαμόρφωσης του υποκειμένου μέσα από τη χρήση τεχνολογιών στο πλαίσιο εξέτασης μεταφαινομενολογικών (postphenomenological) προσεγγίσεων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο										
ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ	Δια ζώσης συναντήσεις, ανακοινώσεις μέσω eLearn, τακτική ηλεκτρονική επικοινωνία										
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΡΟΠΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Ομαδικές εργασίες και συζητήσεις, συνεργατικές πλατφόρμες μάθησης με χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης, τηλεδιάσκεψη με βίντεο, QA sessions, κ.ά</i>	Συζητήσεις στην τάξη, χρήση Τ.Π.Ε.										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε στη διδασκαλία. Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eLearn										
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	Ηλεκτρονικός υπολογιστής με πρόσβαση στο διαδίκτυο και βασική γνώση ψηφιακών εργαλείων και πλατφορμών διδασκαλίας										
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ/ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ	Τήρηση των κανόνων ακαδημαϊκής δεοντολογίας· οι εργασίες ελέγχονται με εγκεκριμένα εργαλεία λογοκλοπής (Turnitin)										
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ (1) <i>Απαγορεύεται η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης σε κάθε περίπτωση</i> (2) <i>Επιτρέπεται η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης κατόπιν άδειας από τον διδάσκοντα/τη διδάσκουσα</i> (3) <i>Επιτρέπεται η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης με ρητή αναφορά στη βιβλιογραφία</i> (4) <i>Ελεύθερη χρήση χωρίς αναφορά</i>	Επιτρέπεται η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης με ρητή αναφορά στη βιβλιογραφία										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου <table> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>39 ώρες</td></tr> <tr> <td>Αυτόνομη μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις</td><td>83 ώρες</td></tr> <tr> <td>Εξετάσεις</td><td>3 ώρες</td></tr> <tr> <td colspan="2">Σύνολο Μαθήματος</td></tr> <tr> <td>(25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td><td>125 ώρες</td></tr> </table>	Διαλέξεις	39 ώρες	Αυτόνομη μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	83 ώρες	Εξετάσεις	3 ώρες	Σύνολο Μαθήματος		(25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125 ώρες
Διαλέξεις	39 ώρες										
Αυτόνομη μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	83 ώρες										
Εξετάσεις	3 ώρες										
Σύνολο Μαθήματος											
(25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125 ώρες										

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Γραπτή τελική εξέταση
--	------------------------------

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Σύγγραμμα μαθήματος:

Baker, L. R. et al. 2023. *Φιλοσοφία της Τεχνολογίας. Μια κριτική επισκόπηση*. Επιμέλεια: Χαράλαμπος Κόκκινος και Μανώλης Πατηνιώτης. Μετάφραση: Χαράλαμπος Κόκκινος. Εκδόσεις Ροπή.

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Bijker, W. E. 1995. *Of Bicycles, Bakelites, and Bulbs: Toward a Theory of Sociotechnical Change*. The MIT Press.

Bijker, W. E. and Law, J. (eds.) 1992. *Shaping Technology/Building Society. Studies in Sociotechnical Change*. The MIT Press.

Bloor, D. 1991 [1976]. *Knowledge and Social Imagery*. The University of Chicago Press.

Bloor, D. 2011. *The Enigma of the Aerofoil*. The University of Chicago Press, "Introduction" και κεφ. 10.

Callon, M. 1984. Some Elements of a Sociology of Translation: Domestication of the Scallops and the Fishermen of St Brieuc Bay. *The Sociological Review*, 32 (1, suppl.): 196–233.

Hecht, G. 1994. Political Designs: Nuclear Reactors and National Policy in Postwar France. *Technology and Culture* 35 (4): 657–685.

Heidegger, M. 1962 [1927]. *Being and Time*. Tr. John Macquarrie and Edward Robinson. Blackwell.

Heidegger, M. 1993 [1954]. The Question Concerning Technology. In Heidegger 1993.

Heidegger, M. 1993 [1962]. Modern Science, Metaphysics, and Mathematics. In Heidegger 1993.

Heidegger, M. 1993. *Basic Writings*. Ed. David Farrell Krell. Routledge.

Latour, B. and Woolgar, S. 1986 [1979]. *Laboratory Life*. Princeton University Press, κεφ. 1, 6, και "Postscript to the Second Edition (1986)"

Ihde, D. 1993. *Postphenomenology. Essays in the Postmodern Context*. Northwestern University Press.

Ihde, D. 2009. *Postphenomenology and Technoscience. The Peking University Lectures*. State University of New York Press.

Latour, B. 1987. *Science in Action: How to Follow Scientists and Engineers through Society*. Harvard University Press.

Latour, B. 1992. Where Are the Missing Masses? The Sociology of a Few Mundane Artifacts. In Bijker and Law (eds.). *Shaping Technology/Building Society*. The MIT Press, pp. 225–258.

Latour, B. 1999. *Pandora's Hope*. Harvard University Press.

Latour, B. 2005. *Reassembling the Social. An Introduction to Actor-Network-Theory*. Oxford University Press, "Introduction", "Introduction to Part I", "Introduction to Part II", "Conclusion".

Mol, A. 2010. Actor-Network Theory: Sensitive Terms and Enduring Tensions. *Kölner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie*. Sonderheft, 50: 253–269.

Rosenberger, A. 2014. Multistability and the Agency of Mundane Artifacts: From Speed Bumps to Subway Benches. *Human Studies* 37: 369–392.

Rosenberger, A. 2022. Technological Multistability and the Trouble with the Things Themselves. In S. Vallor (ed.). *The Oxford Handbook of Philosophy of Technology*. Oxford University Press, pp. 374–391.

Rosenberger, R. and Verbeek, P.-P. (eds.) 2015. *Postphenomenological Investigations. Essays on Human-Technology Relations*. Lexington Books.

Winner, L. 1980. Do Artifacts Have Politics?. *Daedalus* 109 (1): 121–36.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Philosophy and Technology

Techné: Research in Philosophy and Technology